ЗМІСТ

ВСТУП **3**

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ **6**

1.1. Сутність та структура ринку інформаційних послуг 6

1.2. Роль інформаційних послуг у сучасному суспільстві 11

1.3. Особливості розвитку ринку інформаційних послуг в Україні 14

РОЗДІЛ 2. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ **23**

2.1. Аналіз тенденції на ринку інформаційних послуг 23

2.2. Аналіз обсягів та структури ринку інформаційних послуг 28

2.3. Аналіз чинників, що впливають на попит та пропозицію на ринку інформаційних послуг 38

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ **52**

3.1. Прогнозування розвитку ринку інформаційних послуг 52

3.2. Напрямки економічного та юридичного стимулювання розвитку ринку інформаційних послуг 58

3.3. Вдосконалення механізму розвитку ринку інформаційних послуг 65

ВИСНОВКИ **71**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ **75**

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний світ переживає період стрімкого технологічного розвитку, який безперервно трансформує економічні, соціальні та культурні аспекти життя суспільства. Однією з ключових сфер, яка відчуває вплив цих змін, є ринок інформаційних послуг. Зростання обсягу інформації, що надходить до споживача, та стрімкі зміни у способах її сприйняття створюють неабиякі виклики для підприємств, які працюють у сфері інформаційних послуг. Інформаційні технології стають двигуном інновацій, що перетворюють підходи до бізнесу, освіти, культури та комунікацій. Зростання залежності від цифрових ресурсів підкреслює важливість аналізу ринку інформаційних послуг для розуміння його поточного стану та тенденцій.

Багато науковців приділяли увагу аналізу ролі інформації у економічних процесах. Поняття інформації як економічної категорії вперше було використано А. Хартом. Фундаментальні принципи для визначення конкретних напрямів та проблем розвитку ринку інформаційних продуктів і послуг, а також його значення у формуванні нового типу економіки, були удосконалені різними науковцями, зокрема, Загороднюк О. В., Пономаренко Н.Ш., Фінагіна О.В., Великородна Д. В., Кондратенко Н. Д., Теряник О. А., Самотоєнкова Є.В., Бучковська О. Ю. та іншими. Вони зосереджені на дослідженні економічних інформаційних систем, проте, велика частина проблем, пов'язаних із ринком інформаційних послуг та його перспективами розвитку в Україні, залишається недостатньо освітленою та потребує докладнішого наукового дослідження, зокрема з урахуванням статистичного моніторингу цих процесів.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є теоретичні, методичні та прикладі аспекти стану та розвитку ринку інформаційних послуг в Україні.

З метою досягнення поставленої мети передбачено ряд завдань:

- визначити сутність та структуру ринку інформаційних послуг;
- оцінити роль інформаційних послуг у сучасному суспільстві;
- визначити особливості розвитку ринку інформаційних послуг в Україні;

- проаналізувати тенденції на ринку інформаційних послуг;
- проаналізувати обсяг та структуру ринку інформаційних послуг;
- визначити чинники які впливають на попит та пропозицію на ринку інформаційних послуг;
- спрогнозувати розвиток ринку інформаційних послуг,
- розробити напрямки економічного та юридичного стимулювання розвитку ринку інформаційних послуг;
- обґрунтувати вдосконалення механізму розвитку ринку інформаційних послуг.

Об'єкт дослідження – процеси на ринку інформаційних послуг в Україні.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних, прикладних аспектів аналізу стану та розвитку ринку інформаційних послуг в Україні.

Методи дослідження. Для проведення дослідження стану та розвитку ринку інформаційних послуг, були використані різноманітні методи, орієнтовані на збір, аналіз та інтерпретацію інформації, такі як: аналіз літературних джерел – для огляду і аналізу наукових робіт, статей, книг та інших джерел, що стосуються ринку інформаційних послуг; статистичний аналіз – для вивчення статистичних даних, що стосуються ринку, включаючи обсяги продажів, динаміку змін, тенденції використання та інші ключові показники; прогнозування – для використання методів прогнозування щоб оцінити можливі напрями розвитку ринку інформаційних послуг. Для обробки й аналізу інформації використовувалася програма Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. Інформаційна база дослідження включатиме наукові журнали, статистичні дані від Державної служби статистики України, ринкові аналізи та законодавчі документи.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінках. Робота містить 8 таблиць, 10 рисунків.

Публікації. за результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 1 статтю: Стариш С. О. Аналіз тенденцій на ринку інформаційних послуг України / С. О. Стариш, О. М. Подмазко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 10. Частина І. Одеса, ОНЕУ. 2024. С. 54-60.; 1 тези доповіді: Подмазко О. М., Стариш С. О. Статистичне дослідження ринку інформаційних послуг. Актуальні аспекти сучасної статистичної науки і практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті проф. А.З. Підгорного, м.Одеса, 7 червня 2024 р. Одеса, 2024, с. 51-54.

ВИСНОВКИ

1. Дослідивши ринок інформаційних послуг, було визначено, що це жива та непередбачувана система, що постійно трансформується під впливом новітніх технологій та соціокультурних змін, а його головна мета полягає у наданні широкого спектру електронних сервісів, спрямованих на задоволення потреб користувачів у комунікації, розвагах, бізнесі та забезпеченні інформаційної безпеки. Структура цього ринку визначається різноманітністю його учасників, які включають провайдерів контенту, розробників програмного забезпечення, телекомунікаційні компанії, а також самих користувачів

2. Проведена оцінка інформаційних послуг у сучасному суспільстві, і виявлено, що роль інформаційних послуг у сучасному суспільстві надзвичайно важлива і визначальна, вони стали ключовим фактором у розвитку економіки, науки, освіти, соціальної сфери та повсякденного життя. Інформаційні послуги забезпечують доступ до різноманітної інформації, полегшуючи отримання новин, навчання та розваги, що робить інформацію доступною в будь-який час та в будь-якому місці. У бізнесі вони забезпечують необхідну інформацію для управлінських рішень та підвищення конкурентоспроможності. У сфері науки та освіти інформаційні послуги надають доступ до матеріалів для досліджень, навчання та обміну знаннями. У громадських сферах вони поліпшують доступність, ефективність та транспарентність громадських послуг через електронне управління та відкриті дані. Технологічні інновації прискорюють розвиток інформаційних послуг, забезпечуючи більш ефективні, доступні та інноваційні можливості для суспільства в цілому.

3. Обґрунтовано особливості розвитку ринку інформаційних послуг в Україні. Формування інформаційного ринку, яке стало наслідком технічного прогресу, зокрема з появою комп’ютерних мереж, революціонізувало процеси створення, обробки та передачі великої кількості інформації, знизивши витрати на зберігання та обмін даними. Цей ринок, який раніше не вважався товарним у сфері технологічного обміну, тепер визнається важливим сегментом економіки,

де велика кількість даних набуває товарного характеру. Розвиток інформаційного ринку в Україні визначається рядом ключових факторів, включаючи технологічну трансформацію, ринкову конкуренцію, доступність Інтернету, цифрову освіту та культуру, а також глобалізацію. Проте, необхідно враховувати можливі негативні наслідки, такі як порушення приватності та безпеки даних, цифровий розрив та поширення дезінформації. Завдяки стратегічному аналізу та прогнозуванню, Україна може оптимізувати розвиток свого інформаційного ринку, забезпечуючи конкурентоспроможність та стійкість на ринку інформаційних послуг.

4. Проаналізувавши тенденції використання на ринку інформаційних послуг, було виявлено, що протягом 2015– 2021 років спостерігаються важливі тенденції, зокрема стрімке зростання кількості суб'єктів господарювання, які працюють у цій сфері. Наприкінці 2016 року їх кількість становила 129,7 тис. одиниць, а до 2021 року зросла до 284,2 тис. одиниць, що відповідає збільшенню на 119%. Значне зростання також відбулося у розподілі зайнятих осіб між підприємствами та фізичними особами-підприємцями. Наприкінці 2016 року більшість осіб (55,6%) працювала на підприємствах, а фізичні особи-підприємці складали 44,6%. У 2021 році ця динаміка суттєво змінилась: частка фізичних осіб-підприємців зросла до 63,9%, в той час як особи, зайняті на підприємствах, склали лише 36,1% робочої сили. Це свідчить про зростання ролі фізичних осіб-підприємців, що частково пояснюється розвитком цифрових технологій, що сприяють віддаленій роботі та наданню інформаційних послуг, а також прагненням до більшої гнучкості у робочому часі та умовах праці.

5. Дослідивши обсяг та структуру ринку інформаційних послуг, було виявлено, що ринок інформаційних послуг переживає швидкий розвиток, що обумовлено інноваційними технологіями та змінами у споживчому підході до інформації. Дані показують стабільний інтенсивний ріст обсягу ринку інформаційних послуг в Україні що зростав в середньому на 22,8% щорічно протягом періоду з 2016 по 2021 рік і досягнув 528 млрд. грн., що свідчить про постійний попит на такі послуги та їх значення для різних сфер діяльності.

Структура ринку інформаційних послуг визначається потребами споживачів і можливостями інформаційних технологій. За період з 2017 по 2024 рік обсяг електронної комерції в Україні зріс з 1 249 мільйонів доларів до 4117 мільйонів доларів, або в 3,3 рази у 2024 році, що свідчить про стрімкий розвиток електронної комерції та збільшення довіри споживачів до онлайн-платформ для покупок. Наприклад, у 2020 році частка інформаційних послуг у валовій доданій вартості склала 5,8%, а в 2021 році – 5,5%. Послуги програмного забезпечення охоплюють широкий спектр продуктів, а попит на них зростає завдяки розширенню використання комп'ютерів та мобільних пристроїв. Кількість підприємств з постійним доступом до мережі Інтернет зросла з 43 303 у 2018 році до 44 508 у 2021 році, що означає збільшення на 1 205 підприємств або на 3%. Також спостерігається збільшення частки підприємств, які користуються послугами хмарних обчислень: з 9,8% у 2018 році до 10,2% у 2021 році.

6. Проаналізувавши, які чинники впливають на попит та пропозицію на ринку інформаційних послуг, з’ясовано, що попит на ринку інформаційних послуг дійсно дуже чутливий до різноманітних факторів, що включають розподіл доступу до Інтернету серед домогосподарств, потреби споживачів у різних типах інформаційних послуг, технологічний прогрес та законодавчі норми. Збільшення доступу до Інтернету для домогосподарств сприяє зростанню попиту на цифрові послуги. За період з 2018 по 2021 рік кількість домогосподарств, які мали доступ до Інтернету в Україні, зросла з 43 303 до 44 508 одиниць. Необхідно також врахувати регіональні відмінності у доступі до Інтернету між міськими та сільськими районами. За результатами аналізу, велика частина користувачів (76%) використовує Інтернет для споживання мультимедійного контенту. Далі, спілкування займає важливе місце, із 67% користувачів, які використовують Інтернет для текстових, голосових та відеодзвінків через месенджери та соціальні мережі. Телефонні розмови через Інтернет також досить популярні, із 37% користувачів, особливо через вебкамери для обличчям до обличчя розмови в реальному часі. І, нарешті, регулювання визначає правила гри, забезпечуючи безпеку та захист прав споживачів у

цифровому середовищі. Недоліки у будь-якій з цих сфер можуть перешкоджати росту ринку, тому важливо постійно вдосконалювати механізми захисту даних та враховувати потреби споживачів у високоякісних та безпечних інформаційних послугах.

7. Дослідивши розвиток ринку інформаційних послуг в Україні, розроблено прогноз і на його основі можна очікувати подальше зростання кількості суб'єктів господарювання та розширення спектру послуг, доступних для споживачів. З урахуванням стабільної лінійної тенденції, прогнозується, що за умовою збереження лінійної тенденції кількість суб’єктів господарювання на ринку інформаційних послуг складе у 2025 році 349,8 тис. осіб, а у 2026 – 464,8 тис. осіб., а обсяг реалізованої продукції на ринку інформаційних послуг складе у 2025 році 942,5 млрд. грн, а у 2026 – 1 016,6 млрд. грн.. На основі прогнозу розвитку ринку інформаційних послуг в Україні можна зробити висновок, що цей сектор має потенціал для подальшого стабільного зростання.

8. Запропоновано удосконалення стимулювання розвитку ринку інформаційних послуг шляхом усунення недоліків у законодавстві яке його регулює за напрямками: встановлення стандартів якості, захисту прав інтелектуальної власності, регулювання конкуренції, забезпечення доступності та безпеки інформаційних послуг. Запропоновані пропозиції, щодо стимулювання розвитку ринку інформаційних послуг в Україні, які сприятимуть, як зростанню безпосередньо самого ринку та економіки в цілому, так і зростанню її конкурентоздатності в сучасному глобальному світі.

9. Обґрунтовано вдосконалення механізму розвитку ринку інформаційних послуг, що включає розробку нових стратегій, інтеграцію у глобальний простір, розвиток інновацій та підвищення кваліфікації кадрів. Запропонована структурно-логічна схема взаємозв’язку потенціалу інформатизації і інноваційної модернізації національної економіки. Виділені ключові аспекти вдосконалення механізму розвитку ринку інформаційних послуг, які забезпечать стійке економічне зростання та збереження конкурентоспроможності національної економіки в умовах сучасної глобалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Загороднюк О. В. Теоретична сутність ринку, його функції та структурні складові / О. В. Загороднюк // Формування ринкової економіки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» – Київ : КНЕУ, 2009. – Спец. вип.: Аграрна економічна освіта в розбудові конкурентоспроможного сільського господарства України. – С. 279-288.

2. Пономаренко Н. Ш., Фінагіна О. В. Особливості розвитку інформаційного ринку: Монографія / Н.Ш. Пономаренко, О. В. Фінагіна / Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2005. 217 с.

3. Конституція України. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text (дата звернення: 27.02.2024).

4. Закон України про науково-технічну інформацію. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 33, ст.345 (Статус чинний) із змінами і доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text (дата звернення: 27.02.2024).

5. Закон України про інформацію. Закон України (ВВР), 1992, № 48, ст. 650 від 02.10.1992. Чинна редакція 31.03.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text (дата звернення: 27.02.2024).

6. Великородна Д. В. Зміст і структура ринку інформаційних продуктів та послуг / Д. В. Великородна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. № 29. С. 72-76.

7. Кондратенко Н. Д. Трансформація ринку інформаційних послуг в умовах цифрової економіки / Н. Д. Кондратенко // Бізнес-інформ. – 2021. № 1. С. 112-118.

8. Best Global Brands 2023. Interbrand. URL: https://www.interbrand.com/best-brands/ (дата звернення: 27.02.2024).

9. Теряник О. А. Особливості формування та дослідження регіонального ринку інформаційних послуг / О. А. Теряник // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. №7. С. 66-69.

10. Самотоєнкова О.В. Сучасний стан і тенденції розвитку ринку інформаційних послуг в Україні / О.В. Самотоєнкова // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2023. Т. 3-4, № 304-305. С. 39-48.

11. Бучковська О. Ю., Веремчук О. В. Електронне урядування як основа взаємодії держави та суспільства в Україні / О. Ю. Бучковська, О. В. Веремчук // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2020. № 3. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1600 (дата звернення: 27.02.2024).

12. Вакалюк Т. А. Хмарні технології в освіті / Т. А. Вакалюк // Навчально-методичний посібник для студентів фізико-математичного факультету. – Житомир: вид-во ЖДУ, 2016. 72 с.

13. Основне призначення платформ для Інтернету речей // Офіційний веб-портал Київстара. URL: https://hub.kyivstar.ua/articles/iot-abo-internet-rechey (дата звернення: 27.02.2024).

14. Грицишин В. С., Габрусева Н. В. Штучний інтелект сьогодні і завтра / В.С. Грицишин, Н. В. Габрусева // Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій : тези Міжнародної науково-технічної конференції. Тернопіль, 2020. С. 247-248.

15. Назаров В. С. Застосування технології блокчейн у підвищенні якості і стимулюванні системного зростання у сучасній економіці / В. С. Назаров // Науковий журнал «Економіка і регіон» Національний університет ім. Юрія Кондратюка – 2023. №4. С. 230-235.

16. Волинець В.О. Віртуальна, доповнена і змішана реальність: сутність понять та специфіка відповідних комп'ютерних систем / В. О. Волинець // Збірник наукових праць «Питання культурології» – 2021. №37. С. 231-243.

17. Пономаренко Н. Ш., Фінагіна О. В. Особливості розвитку інформаційного ринку: монографія / Н. Ш. Пономаренко, О. В. Фінагіна / Ін-т

економіко-правових досліджень НАН України. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2005. 217 с.

18. Збаразська Л. О. Актуальні питання цифрової транформації промисловості України / Л. О. Збаразська // Цифрова економіка зб. мат.II Національної наук.-метод. конф., 17-18 жовтня 2019 р.,м. Київ. – К.: КНЕУ. 2019. С. 226-230. URL: https://doi.org/10.31812/123456789/2870 (дата звернення: 27.02.2024).

19. Вініченко І. І. Конкуренція: сутність та концепції дослідження / І. І. Вініченко // Економіка та держава. 2015. № 10. С. 8-10.

20. Digital Quality of Life Index 2022 / Офіційний веб-портал Surfshark. URL: https://surfshark.com/dql2022?country=UA (дата звернення: 27.02.2024).

21. Краус К. М. Імперативи формування цифрової освіти в Україні / К. М. Краус // Управління соціально-економічними трансформаціями у сучасному місті: матеріали Всеукр. наук.-практ. конфер. (27 лютого 2018). – Київ: КУБГ, 2018. С. 49-51.

22. Червона О. Ю. Тенденції розвитку електроної комерції / О. Ю. Червона // Вісник ХДУ (Серія «Економічні науки»). – 2020. №39. С. 65-68.

23. Краус К. М., Краус Н. М., Манжура О. В. Електронна комерція та інтернет-торгівля. / К. М. Краус, Н. М. Краус, О. В Манжура // Навчально-методичний посібник. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2021. 454 с.

24. Статистичний щорічник України за 2016 рік. Державна служба статистики України. – К., 2017. 611 с.

25. Статистичний щорічник України за 2021 рік. Державна служба статистики України. – К., 2022. 447 с.

26. Самотоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О. Економічна статистика // Навчальний посібник – Одеса: ФОП Гуляєва В. М. 2020. 276 с.

27. Марусей Т. В. Основні тенденції розвитку ринку електронної комерції в Україні / Т. В. Марусей // Економіка і суспільство. 2018. Вип. 14. С. 1011-1015.

28. eCommerce-Ukraine / Офіційний веб-портал Statista. URL: https://www.statista.com/outlook/dmo/ecommerce/ukraine (дата звернення: 19.04.2024)

29. Ecommerce in Ukraine / Офіційний веб-портал Ecommerce News. URL: https://ecommercenews.eu/ecommerce-in-europe/ecommerce-in-ukraine/ (дата звернення: 19.04.2024)

30. Тарасова К. І. Ринок інформаційно-комунікаційних технологій у системі національного господарства / К. І. Тарасова // Інфраструктура ринку. – 2018. Випуск 16. С. 46-51.

31. Структура валової доданої вартості за видами економічної діяльності (у фактичних цінах; %) / Єдиний веб-портал відкритих даних URL: https://data.gov.ua/dataset/80469628-7630-4c3e-b010-7f564dc88b31/resource/374667cb-6be0-4ad4-902d-d7001973499b

32. Журавльов О. В., Сімачов О. А. Статистичне дослідження ринку IT-послуг в Україні / О. В. Журавльов, О. А. Сімачов // Статистика України. – 2018. №4. С. 25-33.

33. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах / Офіційний веб-портал Державної служби статистики України URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zv/ikt/arh_ikt_u.html (дата звернення: 19.04.2024)

34. Мостинець С. В. Домогосподарство як домінуючий інститут розвитку держави / С. В. Мостинець // Наукові записки Національного університету Острозька академія. – 2011. Вип. 17. С. 240-245.

35. Про Всеукраїнський перепис населення : Закон України від 19.10.2000 р. № 2058-III : станом на 1 січ. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2058-14#Text (дата звернення: 19.04.2024).

36. Статистичний щорічник України за 2022 рік. Державна служба статистики України. К., 2023. 387 с. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2023/zb/11/year_22_u.pdf (дата звернення: 19.04.2024).

37. Статистичний щорічник України за 2018 рік. Державна служба статистики України. К., 2019. 482 с. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/11/zb_yearbook_2018.pdf (дата звернення: 19.04.2024).

38. Гліненко Л. К., Дайновський Ю. А. Стан і перспективи розвитку електронної торгівлі України / Л. К. Гліненко, Ю. А. Дайновський // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2018. №1. С. 83-102. URL: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/ (дата звернення: 19.04.2024).

39. Державна служба статистики України: сайт. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zv/ikt/arh_ikt_u.html (дата звернення: 19.04.2024)

40. Стариш С. О. Аналіз тенденцій на ринку інформаційних послуг України / С. О. Стариш, О. М. Подмазко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 10. Частина І. Одеса, ОНЕУ. 2024. С. 54 – 60.

41. Подмазко О. М., Стариш С. О. Статистичне дослідження ринку інформаційних послуг. Актуальні аспекти сучасної статистичної науки і практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті проф. А.З. Підгорного, м.Одеса, 7 червня 2024 р. Одеса, 2024, с.51-54.

42. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI : станом на 27 квіт. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text (дата звернення: 23.05.2024).

43. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX : станом на 15 квіт. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text (дата звернення: 23.05.2024).

44. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. № 271/96-ВР: станом на 22 лютого 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text

45. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI : станом на 8 жовт. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text (дата звернення: 23.05.2024).

46. Статистичний щорічник України за 2015 рік. Державна служба статистики України. К., 2016. 575 с. URL: file:///C:/Users/stary/AppData/Local/Temp/766e750a-d5a4-44c0-9096-ffce62c83adb_zb_2015_ukr.zip.adb/zb_2015_ukr.pdf (дата звернення: 29.04.2024)

47. Коновалова С. О. Проблеми формування ринку інформації в Україні / С. О. Коновалова // Електронний журнал «Ефективна економіка». – 2014. №8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3473.

48. Білик Р. С. Глобальні трансформації механізмів інноваційно-інвестиційної модернізації національних економік / Р. С. Білик // автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2021. – 40 с.